

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 074/16

KLAGER: NN
ADRESSE:
PUBLIKASJON: Finnmarken
PUBLISERINGSDATO: 13.-14.03.2016
STOFFOMRÅDE: Idrett/fritid
SJANGER: Nyhetsreportasje
SØKERSTIKKORD: Kildekritikk og kontroll av opplysninger, saklighet og omtanke, omtale av barn
REGISTRERT: 14.03.2016
BEHANDLET I PFU: 26.04.2016
BEHANDLINGSTID: 42 dager
KLAGEGRUPPE: Privatperson
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Finnmarken publiserte **mandag 14. mars 2016** en reportasje over to sider med bilder og omtale fra snøballkrig-konkurransen Yukigassen i Vardø. Stikkittelen var «Hjemmefavorittene fikk sterk utfordring da Yukigassen feiret sitt 20. år», og hovedtittelen «Yukibarna gleder seg til å bli vinterkrigere». I ingressen sto det:

«Foreløpig må de nøye seg med å heie og å rydde opp etter de vokse har lekt ferdig. Men [NN], [XX] og venene blir snart å se på banen.»

Reportasjen var utstyrt med åtte bilder; noen fra snøball-kampene, og noen av lag som deltok. Et bilde var av barn som i bildeteksten ble omtalt som «**aspiranter**» som «**gleder seg til de kan delta på ordentlig**». Et annet bilde viste barn som «**foreløpig [må] nøye seg med å være tilskuere, og å hjelpe til litt med oppryddinga**».

I brødteksten ble noen av de avbildede barna intervjuet, og under mellomtittelen «**Fra barn og fulle folk**» het det:

**«Etter de innledende rundene lørdag fikk [barna] prøve seg litt på banen selv, før de ble 'kommandert' til å hjelpe til med å bære snøballkasser inn i en varebil.
- Er det litt urettferdig at dere må rydde etter de voksne, det er jo litt omvendt?
- Ja. Men det er fordi de voksne er i ølteltet, sier [NN]. - Og blir fulle, sier [XX].**

- I går så vi en mann som måtte bli med politiet. Og så la han seg ned på bakken. Han gikk opp på scenen, og pratet masse tull i mikrofonen, men dem tok han ned igjen, sier de. - Men ikke alle de voksne blir fulle. Noen tar seg bare en pils, legger [NN] til. - Ja. Mamma og pappa drikker, men ikke sånn at de blir fulle, sier [XX], og begge ler.

Men selv om drikkegleden for noen veier tyngre enn idrettsgleden, er de to ikke i tvil om at de vil være med.»

Reportasjen ble også publisert på iFinnmark.no **søndag 13. mars 2016**, men med en annen tittel.

KLAGEN:

Klager er forelder til et av de intervjuede barna. Klager skriver: «Jeg mener det er brudd på god presseskikk å intervju barn uten samtykke fra foreldre, under den delen av intervjuet som heter "fra barn og fulle folk"[.]» Slik klager ser det, fremstår det som om de som foreldre «sitter i øl teltet å drikker når [deres] barn må jobbe å rydde opp på festival området. Noe som overhode ikke var tilfelle».

Klager stiller spørsmål ved hva journalisten ønsker å få frem med sine spørsmål, og han påpeker: «[F]akta var at min kone ikke drakk noe siden hun skulle på jobb senere på dagen, jeg tok noen øl etter mine kamper var ferdige å mine barn var dratt på overnatting til sine besteforeldre». Slik klager ser det, er de blitt hengt ut i avisa. Det anføres brudd på Vær Varsom-plakatens punkt 3.2 (kildekritikk og kontroll av opplysninger), punkt 4.1 (saklighet og omtanke), og punkt 4.8 (omtale av barn).

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet, uten at dette har ført fram. I denne sammenheng publiserte redaksjonen **tirsdag 15. mars 2016** en beklagelse på nett (iFinnmark.no). Tilsvarende beklagelse ble også publisert i papiravisen til Finnmarken **onsdag 16. mars 2016**. Her skrev ansvarlig redaktør:

«I en reportasje fra Yukigassen i Vardø i mandagens Finnmarken siterte vi noen barn. Vi brukte også bilde av barna i reportasjen. Dette skjedde uten at vi hadde forelagt uttalelsene til foreldre/foresatte, og hadde dermed heller ikke innhentet samtykke fra disse til å bruke sitatene og bildet av barna i reportasjen.

Vi arbeider hele tiden etter punktene i Vær varsom-plakaten. I forhold til den aktuelle reportasjen vil vi vise til punkt 4.8 hvor det blant annet heter:

‘Når barn omtales, er det god presseskikk å ta hensyn til hvilke konsekvenser medieomtalen kan få for barnet. Dette gjelder også når foresatte har gitt sitt samtykke til eksponering.’

I den aktuelle saken hadde vi ikke tatt tilstrekkelig hensyn til dette. Både i forhold til våre egne rutiner og Vær varsom-plakaten har vi gjort en feil. Dette beklager vi overfor våre lesere og ikke minst overfor foreldre/foresatte og barna.

Eilif Aslaksen, ansvarlig redaktør»

Samtidig redigerte redaksjonen også nettartikkelen, slik at avsnittene med barna ble fjernet.

TILSVARSRUNDEN:

Finnmarken opplyser å ha beklaget «både på nett og på papir at vi ikke forela barnas uttalelser for foreldrene/foresatte». Finnmarken anfører: «Med det vedgår vi samtidig at uttalelsene fra barna som ble brukt i reportasjen, ikke var innenfor presseetiske rammer.» Avisen forklarer at saken også er drøftet internt, og at den aktuelle journalisten har erkjent glippen.

Den aktuelle journalisten har skrevet en kort redegjørelse, der han blant annet forklarer at det hele var ment som «et morsomt poeng i en sak om barn som gleder seg til de blir gamle nok»: «To jenter nevner at de har sett en full mann, og en av dem legger raskt til at foreldrene hennes ikke oppfører seg sånn, og så ler de. Hadde hun nevnt noe som helst som antydde problematisk alkoholbruk, hadde jeg naturligvis styrt langt unna. Hva skulle vært motivasjonen for å henge ut dem i tilfelle.»

Finnmarken anfører at avisen har «vært åpne for en minnelig ordning i denne saken». Avisen forklarer også hvorfor redaksjonen ønsket en slik løsning: «Vår tanke med den uforbeholdne beklagelsen var et ønske om å bli ferdig med saken uten ytterligere fokus på den nettopp av hensyn til barna. (...) vi mener det aller beste for både barna og foresatte ville vært at den ble løst gjennom en minnelig ordning slik at man kunne legge bak seg dette.»

Klageren anfører: «Når Finnmarken beklaget så skrev de ingenting om at artikkelen kunne misforståes, noe jeg mener den helt klart kan. Når journalisten skriver i sin forklaring at: dette bare var ment som at "morsomt poeng å at barna hadde sett en full mann dagen før" så skriver han at de sa "men slik oppfører ikke mamma å pappa så stemmer ikke det helt. Det han skrev var mamma og pappa drikker men ikke sånn at de blir fulle. Hvorfor det er morsomt å intervju en 9 åring om forelderens alkoholkonsum, stiller jeg meg uforstående til. Når redaktøren skriver at jeg vil bli ferdig med saken så stemmer det også, men betyr ikke at jeg ikke mener Finnmark fortjener en reaksjon fra PFU. De gikk langt over streken, selv om de beklager så er skaden allerede skjedd.»

Finnmarken påpeker at utkastet til beklagelsen som ble publisert, ble sendt klager «for å gi ham mulighet til å ta med andre momenter som kunne være vesentlige for ham». Slik Finnmarken ser det, kunne de gjennom klagers tilbakemelding på redaksjonens tilbud «ha løst de forholdene [klager] peker på i den siste runden [klagers tilsv., sekr.anm.]».

Finnmarkens redaktør anfører for øvrig: «Når [klager] skriver at "Finnmarken fortjener en reaksjon", vil jeg minne om at vi hele tiden har understreket hans rett til å bringe saken inn for PFU. Vårt mål har vært å få til en minnelig løsning, men det har vi ikke klart å få til. (...) En uttalelse fra PFU vil selvsagt publiser[es] i avisen slik at momentene som [klager] peker på, kommer fram i offentligheten.»